

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

з дисципліни

УКРАЇНСЬКА МОВА
(за професійним спрямуванням)

Поля форми	Опис поля форми
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка	
Кафедра	<i>Української мови</i>
Програма екзамену з дисципліни	<i>Українська мова за професійним спрямуванням</i>
Курс	<i>1</i>
Спеціальність Освітні програми	<i>Галузь знань: 02 Культура і мистецтво Спеціальність: 026 Сценічне мистецтво Освітня програма: Акторське мистецтво драматичного театру та кіно Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)</i>
Форма проведення письмова / усна / комбінована	<i>Письмова. Тестування у Google Форми. Під час складання іспиту студент має вийти на відеозв'язок на платформі Google Meet з увімкненою камерою та мікрофоном.</i>
Тривалість проведення	<i>2 академічні години</i>
Максимальна кількість балів: 40 балів	<i>40 балів: за виконання тестових завдань.</i>

Семестровий контроль із навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» здійснюється у формі *екзамену*.

До складання екзамену допускаються студенти, які систематично відвідували лекційні та практичні заняття, активно працювали, успішно виконали тематичні контрольні роботи та блок самостійної роботи.

Форма завдань: тестові питання.

Кількість питань: 40 питань.

Форма проведення: Google Meet, Google Форми.

Критерії оцінювання тестових завдань:

Екзаменаційний тест містить 40 завдань, що охоплюють усі теми дисципліни.

Тестування передбачає відповідь на 40 тестових питань: по 1 балу за правильну відповідь на кожне із завдань (від 0 до 40 балів).

Студентові для виконання кожного тесту надається одна спроба.

Позитивна оцінка з іспиту виставляється, якщо студент має не менше 35 вагових балів у підсумковому рейтингу та виконав умови допуску до семестрового контролю.

Розрахунок загальної кількості балів:

кількість вагових балів за результатами поточного контролю (від 35 до 60) додається до кількості балів, отриманих студентом за екзаменаційну роботу (від 1 до 40).

Орієнтовний перелік питань з дисципліни:

1. Українська мова – національна мова українського народу, одна з форм вияву національної культури. Місце української мови серед мов світу.
2. Походження української мови. Основні концепції у питанні про зародження і розвиток української мови як окремої слов'янської.
3. Основні тенденції розвитку української літературної мови на сучасному етапі. Білінгвізм соціальний та індивідуальний. Державний статус української мови. Функції державної мови.
4. Ознаки літературної мови: унормованість, кодифікованість, багатофункціональність, стилістична диференціація, наддіалектність, високий ступінь престижності.
5. Комунікативні якості мовлення: правильність, змістовність, логічність, точність, доречність, стислість, достатність, виразність, багатство.
6. Стилiстична система сучасної української мови. Характеристика функціональних стилів і підстилів мовлення. Взаємозв'язок і взаємодія стилів.
7. Мовленнєві жанри функціональних стилів.
8. Мовні і жанрові особливості, текстові норми наукового та офіційно-ділового стилів.
9. Культура усного спілкування. Технічні показники виразного мовлення: дихання, голос, дикція, інтонаційне багатство. Акцентуаційні норми. Логічний наголос як засіб досягнення логічності мовлення.
10. Засоби ритміко-інтонаційної організації мовленнєвого потоку: інтонація, логічні та психологічні паузи, логічний наголос.
11. Інтонація та її компоненти: мелодика, темп, тембр мовлення, інтенсивність мовлення, фразовий наголос.
12. Основні орфоепічні норми української мови. Особливості вимови голосних і приголосних звуків, звукосполучень, слів іншомовного походження.
13. Основні закони милозвучності української мови. Фонетичні засоби милозвучності мови (чергування /у/ – /в/, /і/ – /й/; варіанти прийменників і префіксів).
14. Наголос як фонетичне явище. Типи наголосу: словесний, логічний, емпатичний. Норми наголошування в українській літературній мові.
15. Публічний виступ як різновид фахової мовленнєвої діяльності. Модуси публічного виступу: логос, етос, пафос.
16. Етапи підготовки до публічного виступу.
17. Стратегія і тактика публічного виступу.
18. Мета публічного виступу: інформування чи переконання (поінформувати, навчити, розважити, захопити, переконати, презентувати себе).
19. Аналіз аудиторії, її ознаки, мотиви, інтереси, установки.
20. Вибір теми, розроблення предмету промови. Методи підготовки: вивчення першоджерел, збирання матеріалу, виписки, зберігання інформації.
21. Структура промови. Види, функції, різновиди прийомів вступу та завершення виступу. Особливості композиції основної частини.
22. Коректні й некоректні прийоми аргументації.
23. Способи інтеграції структурних компонентів тексту: прийоми когезії, проспекція, ретроспекція.

24. Прийоми встановлення контакту з аудиторією. Засоби активізації слухачів.
25. Зовнішня культура комунікації. Невербальні засоби комунікативного впливу: вигляд, міміка, зоровий контакт, кінесика, паралінгвістичні чинники. Обставини спілкування. Зони комунікації.
26. Ділова бесіда як різновид професійної діалогічної мови. Стратегія ведення бесіди.
27. Модель та характерні особливості ділової телефонної розмови.
28. Етика інтернет-спілкування.
29. Суперечка як основа дискусивно-полемічної мови. Стратегія, етапи, види суперечки.
30. Полемічні прийоми: коректні та некоректні.
31. Прийоми встановлення контакту з аудиторією. Техніка відповідей на питання, нейтралізації заперечень.
32. Специфіка форм дискусивно-полемічного спілкування (дискусія, диспут, дебати, полеміка).
33. Особливості українського мовленнєвого етикету. Мовленнєвий етикет ділового спілкування.
34. Мовні моделі звертання, ввічливості, вибачення, погодження тощо.
35. Мовний етикет академічного навчального середовища.
36. Гендерний аспект фахового спілкування. Гендерні характеристики комунікативної поведінки. «Чоловічий» і «жіночий» типи слухання. Фемінітиви і маскулінитиви в українській мові XXI ст.
37. Вікові аспекти спілкування. Молодіжний сленг. Студентський жаргон.
38. Мовна норма як одне з основних понять культури мовлення. Ознаки мовної норми.
39. Система мовних норм: орфоепічні, акцентуаційні, лексико-фразеологічні, морфологічні, синтаксичні, графічні, орфографічні, пунктуаційні, стилістичні.
40. Українська орфографія. Принципи української орфографії.
41. Основні зміни в новій редакції українського правопису (2019).
42. Орфографічні норми. Позначення м'якості приголосних на письмі. Найважливіші правила вживання м'якого знака, апострофа (в питомих українських і запозичених словах).
43. Фонетичні процеси чергування голосних і приголосних звуків, відображення цих явищ на письмі. Уподібнення) приголосних, позначення асимілятивних змін на письмі (орфографічно). Правопис слів з подовженням і подвоєнням приголосних. Спрощення в групах приголосних та позначення його на письмі.
44. Правопис найуживаніших префіксів і суфіксів.
45. Правопис слів іншомовного походження (правила написання *и, і, ї*; подвоєння приголосних у загальних і власних назвах іншомовного походження).
46. Основні правила вживання великої літери у власних назвах.
47. Складні слова. Написання складних слів разом, через дефіс. Складноскорочені слова. Способи творення, правопис аббревіатур.
48. Лексичне багатство мовлення. Особливості вживання у мовленні багатозначних слів, омонімів, антонімів.
49. Точність мовлення і синонімія. Вибір синоніма із синонімічного ряду. Перифрази. Евфемізми.
50. Пароніми. Типові лексичні помилки, зумовлені явищем паронімії. Плеоназм, тавтологія як елемент засміченості мовлення.
51. Особливості використання загальнонавчальної (стилістично нейтральної) і стилістично забарвленої лексики. Чистота мовлення і вживання просторічної, жаргонної,

діалектної лексики.

52. Доцільність уживання іншомовної лексики, канцеляризмів у різних стилях мовлення. Точність мовлення і слова-терміни. Особливості вживання у мовленні термінологічної лексики.

53. Фразеологічні норми сучасної української літературної мови. Особливості вживання фразеологізмів у різних стилях мовлення.

54. Особливості використання граматичних форм іменників у фаховому мовленні (категорії роду, числа, відмінка). Труднощі словозміни іменників.

55. Прикметники у фаховому дискурсі: труднощі у творенні та вживанні форм ступенів порівняння, порівняльних конструкцій. Правопис складних прикметників.

56. Особливості використання числівників: відмінювання числівників, зв'язок з іменниками. Мовні формули на позначення часу.

57. Особливості вживання і правопису дієслівних форм. Труднощі творення, правопису й уживання дієприкметників, дієприслівників.

58. Особливості вживання службових частин мови (прийменників, сполучників, часток) у фаховому мовленні.

59. Складні випадки керування (прийменникового і безприйменникового). Способи відтворення українською мовою російськомовних конструкцій з прийменником *по*.

60. Пунктуаційні норми сучасної української літературної мови. Розділові знаки при однорідних і відокремлених членах речення, звертаннях. Пунктуація у складних реченнях.

Ухвалено на засіданні кафедри української мови

Протокол № ____ від _____ 2024 р.

Екзаменатор

Завідувач кафедри

О. В. Остапченко

М. О. Вінтонів